

Skriftlig fremsættelse (24. oktober 2024)

Social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om Familieretshuset (Styrkelse af barnets ret til begge forældre, herunder barnets bedste ved samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse, samt forældreansvar for forældre, der er dømt for gentagen vold i nære relationer)

(Lovforslag nr. L 66)

Lovforslaget udmønter Aftale om et forbedret familieretligt system, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige indgik den 30. november 2023.

Med aftalen ønsker partierne at fastholde den familieretlige reforms fokus på barnets bedste og barnets trivsel i brudsituationer og at fortsætte arbejdet med forbedringer set fra barnets perspektiv. Aftalen skal således styrke barnets ret til begge forældre og understrege forældrenes ansvar for at skærme barnet mod deres indbyrdes konflikter.

Det fremgår af aftalen, at det er forældrenes pligt at sikre, at barnet ikke gøres til et våben i relationen mellem dem. Derfor skal samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, i forældreansvarssager i højere grad end i dag stoppes. Det er afgørende, at der så tidligt som muligt sættes ind over for samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, og med aftalen iværksættes der derfor en række forebyggende initiativer. Det drejer sig navnlig om efteruddannelse og udarbejdelse af en faglig guideline, der skal sætte Familieretshuset i stand til så tidligt i forløbet som muligt at afdække problematikkerne omkring samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse. I sammenhæng hermed følger det af aftalen, at anvendelsen af børnesagkyndige erklæringer i alle sager om forældreansvar skal udbygges for at få afdækket en forælders eller forældrenes forudsætninger for at tage vare på barnet og samarbejde med den anden forælder om barnet. Det skal efter aftalen også afdækkes, om der som et supplement til de eksisterende børnesagkyndige undersøgelser kan udvikles en mindre omfattende undersøgelsesform, der fortsat skal leve op til den nødvendige faglige kvalitet.

På den baggrund fremgår det af aftalen, at samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, skal have en helt

fremtrædende plads i forældreansvarsloven, bl.a. ved at begrebet forældrefremmedgørelse introduceres i loven. Videre fremgår det af aftalen, at konsekvens af chikane skal gøres til et af lovens helt grundlæggende principper. Dette må dog ikke betyde, at en forælder, som har reelle grunde til at afbryde barnets kontakt med den anden forælder, afholder sig fra at gøre det af frygt for at blive beskyldt for samarbejdschikane eller forældrefremmedgørelse. Alle afgørelser efter forældreansvarsloven skal således fortsat træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Aftalen er således udtryk for en balance mellem på den ene side hensynet til effektivt at sikre barnets ret til begge forældre og på den anden side sikre, at alle afgørelser efter forældreansvarsloven fortsat træffes ud fra en konkret vurdering af barnets bedste således, at reaktioner og konsekvenser i forhold til forældrefremmedgørelse ikke anvendes uden øje for barnets samlede situation. I de omhandlede situationer varetages barnets bedste ved at foretage en nøje afvejning af det meget vigtige hensyn til, at barnet fortsat har kontakt med begge forældre, over for de øvrige hensyn, der måtte være i forhold til det konkrete barn, herunder at beskytte barnet mod vold. Med aftalen skærpes fokus på barnets trivsel og på det forebyggende arbejde med forældrene, bl.a. ved at afholde børnegrupper, børnesamtaler og overvåget samvær i barnets nærmiljø, ved at styrke Familieretshusets konfliktnedtrappende tilbud og ved at tilbyde en tidlig forebyggende indsats til familier i form af parrådgivning til forældre, der endnu ikke har truffet endelig beslutning om at bryde med hinanden.

For at styrke forældrenes retssikkerhed følger det af aftalen, at fristen for at træffe afgørelse om kontaktbevarende samvær udvides fra tre uger til fire uger for at sikre rimelige frister for partshøring. Samtidigt er det vigtigt, at barnet ikke unødigt mister sin kontakt med den ene forælder under behandlingen af sagen. Derfor skal Familieretshuset i sager, hvor der er tvivl om, hvorvidt der kan fastsættes kontaktbevarende samvær, hurtigst muligt og inden fire måneder træffe afgørelse om midlertidigt samvær.

Med lovforslaget gennemføres de dele af aftalen, der vedrører samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, samt afgørelse om kontaktbevarende samvær, idet gennemførelse af de øvrige dele af aftalen ikke kræver lovgivning.

Endelig udmønter lovforslaget tiltaget i regeringspublikationen Handlingsplan mod partnervold og partnerdrab fra juni 2022 om styrkelse af beskyttelsen af børn i forhold til forældremyndighed og samvær gennem udvidelse af anvendelsesområdet for formodningsreglen i § 4 a i forældreansvarsloven til også at omfatte forældre, der er idømt ubetinget fængselsstraf m.v. efter § 244, stk. 2, i straffeloven for gentagne gange at have udøvet vold i nære relationer.

Forslagene ændrer ikke forældreansvarslovens udgangspunkt om, at der ved alle afgørelser efter loven skal foretages en konkret vurdering af, hvad der er bedst for barnet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.